

SYLABUSDOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022-2025
(skrajne daty)

Rok akademicki 2022/2023

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Wiedza o kulturze
Kod przedmiotu*	IA2
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 1 semestr
Rodzaj przedmiotu	Podstawowy
Język wykładowy	Język polski
Koordinator	Dr hab. Arkadiusz Luboń, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Stanisław Uliasz, prof. dr hab. Jolanta Pasterska, dr hab. Wojciech Birek, prof. UR, dr Michał Żmuda, dr hab. Arkadiusz Luboń, prof. UR

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	30								3

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Podstawowa wiedza z zakresu kulturoznawstwa uzyskana w toku edukacji na etapie szkoły średniej oraz podstawowa wiedza ogólnohumanistyczna.
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Student poznaje najważniejsze zagadnienia dotyczące historii i rozwoju badań kulturoznawczych
C ₂	Student poznaje podstawowe koncepcje istoty kultury i cywilizacji oraz ich ewolucji
C ₃	Student potrafi wskazać i zanalizować najważniejsze procesy zachodzące w kulturze współczesnej
C ₄	Student staje się świadomym uczestnikiem życia kulturowego wspólnoty europejskiej

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Absolwent zna i rozumie założenia najważniejszych kierunków badań nad literaturą i kulturą polską (z uwzględnieniem kontekstowego tła literatury i kultury powszechnej)	K_Wo8
EK_02	Absolwent jest zorientowany w trendach współczesnego życia kulturalnego odnoszących się do różnych wytworów kultury narodowej	K_W11
EK_03	Absolwent potrafi wyszukiwać, selekcjonować, analizować, oceniać i wykorzystywać informacje związane z dyscyplinami i dziedzinami naukowymi odnoszącymi się do studiowanej specjalności	K_Uo1
EK_04	Absolwent potrafi krytycznie analizować źródłowe teksty literackie oraz akademickie rozprawy literaturoznawcze oraz interpretować wytwory kultury z wykorzystaniem typowych procedur badawczych w celu określenia ich sensów, oddziaływania społecznego pozycji i rangi w procesie historyczno-kulturowym	K_Uo6
EK_05	Absolwent korzysta z wytworów kultury narodowej	K_Ko2

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Definicje podstawowe: kultura, cywilizacja, antropologia, etnografia, etnologia, globalizacja.
Rozwój antropologii jako dyscypliny naukowej. Najważniejsze dyskursy teoretyczne XX wieku.
Teoria ewolucji biologicznej Ch. Darwina a teoria kultury: inspiracje i implikacje.
Protokultura. Adaptacja hominidów i „hipoteza łowcy” R. Ardrey’a.
Ewolucjonizm klasyczny (E. Morgan). Epoki etniczne i koncepcja przeżytku (E. Taylor, L. Krzywicki).
Etnopsychologia S. Freuda.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

C. G. Jung i teoria kultury jako nośnika archetypów.
Tradycje badań terenowych. Antropologia podróźnicza na przykładzie B. Malinowskiego.
Strukturalizm i narodziny etnologii. C. Levi-Strauss i antropologia strukturalna.
Szkoła F. Boasa. Studia R. Benedict nad „wzorami kultury”. Kultura i język wg. E. Sapira.
Marksizm i jego teoria kultury. Kultura jako pole konfliktu klasowego. Kultura a polityka. Marksizm i postmodernizm.
Imperializm i jego konsekwencje społeczno-kulturowe. Teoria postkolonialna we współczesnym kulturoznawstwie.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład problemowy z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
EK_01	Egzamin pisemny	W
EK_02	Obserwacja w trakcie zajęć	W
EK_03	Egzamin pisemny, obserwacja w trakcie zajęć	W
EK_04	Egzamin pisemny, obserwacja w trakcie zajęć	W
EK_05	Obserwacja w trakcie zajęć	W

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: obecność (z nieobecności nie wymagają usprawiedliwienia), egzamin pisemny
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	15
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	30

(przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Ardrey R. *Hipoteza łowcy*, tłum. M. Szczubiałka, Warszawa 2021.

Buchowski M., Burszta W. *O założeniach interpretacji antropologicznej*, Warszawa 1992.

Burszta W. *Antropologia kultury*, Poznań 1998.

Freud S. *Kultura jako źródło cierpień*, Warszawa 2013.

Hicks S. *Zrozumieć postmodernizm*, tłum. P. Kostyło, K. Nowak, Bydgoszcz 2016.

Literatura uzupełniająca:

Appadurai A. *Nowoczesność bez granic. Kulturowe wymiary globalizacji*, Kraków 2005.

Baker Ch. *Studia kulturowe. Teoria i praktyka*, Kraków 2005.

Benedict R. *Wzory kultury*, Warszawa 2008.

Bhabha H. *Miejsca kultury*, Kraków 2010.

Burszta W. *Różnorodność i tożsamość. Antropologia jako kulturowa refleksyjność*, Poznań 2004.

Freud S. *Człowiek, religia, kultura*, Warszawa 1967.

Freud S. *Totem i tabu*, Warszawa 1993.

Jenks Ch. *Kultura*, Poznań 1999.

Jung C. G. *Archetypy i nieświadomość zbiorowa*, Warszawa 2011.

Karoń K. *Historia antykultury. Podstawy wiedzy społecznej*, Warszawa 2018.

Kossak J. *Teoria kultury Karola Marksa i problemy współczesnego humanizmu*, Warszawa 1987.

Kuper A. *Kultura. Model antropologiczny*, Kraków 2005.

Levi-Strauss C. *Antropologia strukturalna*, Warszawa 2001.

Lindqvist S. *Wytępić całe to bydło*, Warszawa 2009.

Mauss M. *Socjologia i antropologia*, Warszawa 1973.

Mencwel A. (red.) *Wiedza o kulturze: Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów*, Warszawa 2005.

Nowicka E. (red.) *Świat człowieka, świat kultury*, Warszawa 2000.

Said E. *Kultura i imperializm*, Kraków 2009.

Siniugina L. *Pasje poskromione: Freuda teoria kultury*, Warszawa 1985.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej